

S'ENCRUIA DEIÀ

Octubre '85

No. 61

PREU: 75 pts.

CENT ANYS

U
L
R
I
C
H

L
E
M
A
N

D.L. PM-415-1979 RM. 945.416

IN MEMORIAMA UNA MONGE BLAVA

S'en ha anat Sor Maria i mos ha deixat
plens de tristor per la seva pèrdua.

Ja no mos sentirem
ja no mos sonriurà
pens, i crec no equivocar-me
que dins nosaltres un per un
serem molts qui l'anyorarem.

Per tothom tengué un consell
escoltà als qui a ella s'acostaren
a tots mos aconsellà
per tots és preocupà.
i per amor al germà i a Deu
donà camí, conhort i ajuda
al qui d'ella el necessità.

Pel qui la conegué fou un mirall
a on mirar-se nit i dia
pensem que d'alla a on és
ens estima com abans
Deu ja l'ha volguda amb Ell
i des de casa seva ens guarda
i prega pels seus germans.

Que en aquest món ha deixat
dolouts i plens de pena
amb un regust molt amarg
difícil serà oblidar-la
i molt menys prendre conhort.

Oh Deu quant mos costarà
haver de passar sense ella
sense escoltar-la ni un mot
i ja que Vos l'heu cridada
dau-li tranquil·litat i pau
i prop de Vos guardau-la (R.P)

DEIA

Allà on la mar és més blava,
més imponent, més la mar,
i la claredat més clara,
su-allà mateix és Deia.

De cases dues grapades
tirades així, a l'atzar,
i un desgavell de teulades
empenyent-se per guaitar.

Viu del mar brau la gradesa
i gaudeix la serenor
que dóna l'avinentesa
d'un puig gegant, protector.

Per l'airoso serralada
que li fa de capçalera
puja marjada a marjada
l'argent vell de l'olivera.

Del sol, en podre's la flama
encén el cobricel blau,
i és quan Deia al món proclama
que resta un redol de pau.

Que en passar la nigulada
escarrinxant espadats,
es queda tan embambada
que serrels deixa enganxats.

I per no aclucar la vista
i alhora a Deia deixar,
el cloquer, que és dins la vila,
fa el seu plany sobre el fossar

.....

Cel, vent, i cases a lloure
veles que tresquen la mar,
lliure tot de jou de poble...
Jo envej qui viu a Deia.

Antonio Balle Pe

SOR CATALINA SERVERA MARTORELL

En el número 19, del mes de Enero de 1981 de "S'ENCRUIA" y en la sección que se publicaba en aquel entonces de "Esta es su vida" apareció una entrevista realizada a Sor Catalina Servera Martorell, precisamente dos días antes de cumplir 80 años.

Hoy en esta misma revista después de casi 5 años y con profundo sentimiento, nos queda solo ya rendirle lo que podríamos definir como "homenaje póstumo" ya que como todos Uds saben, Sor Catalina, la Hermana Franciscana, residente durante 37 años a "Ca ses Monjes", en la madrugada del pasado 18 Octubre, tras larga enfermedad sufrida siempre con resignación y entereza entregó su alma al Creador, a la avanzada edad de 85 años.

El pueblo todo, asistió a los funerales celebrados en la Iglesia Parroquial de nuestra villa al atardecer del mismo día. Un numeroso grupo de sacerdotes concelebraron la misa de cuerpo presente y numerosas coronas y ramos de flores "enrevoltaven" el pequeño ataúd donde reposaban los restos de "aquella bona monja" en prueba de aprecio y estimación de niños y mayores de Deià. El alcalde de la villa y la Rda Madre General de las Franciscanas, acompañaban a la reducida comunidad de nuestro convento y a sus familiares en la presidencia del duelo, recibiendo el testimonio y adhesión de todos los Deianenses y foraneos, por tan irreparable pérdida.

Sor Catalina, había nacido en el "llogaret" de Pina (Algaida) el 20 de Enero de 1900 y a los 20 años ya profesaba como religiosa Franciscana, siendo destinada de inmediato a La Puebla, empezando "fent costura en es petits" para luego ya desempeñar el cargo de enfermera, cargo que compartía conjuntamente con otras cuatro hermanas. Allí estuvo 8 años para después pasar al Convento de Lloret de Vista Alegre (Llorito) para también cuidar enfermos, pero solo 2 años residio en aquel pueblo ya que es llamada de nuevo para retornar a La Puebla desempeñando el mismo cargo de enfermera durante 15 años, para finalmente ser destinada a Deià.

Sor Catalina llegó el 9 de Agosto de 1949, desempeñando también el cargo de enfermera, alternando en varias ocasiones esta labor con la de "fer costura en es nins", hasta que ya su salud se fué quebrantando poco a poco y tuvo con resignación y obediencia ceder el puesto a otras hermanas. En estos últimos años ya débil y enferma siempre trató de ayudar en lo que pudo a la comunidad en los menesteres del convento, hasta que a finales de este verano ya la enfermedad pudo más que su voluntad y dejó de salir del Convento.

Nosotros le decimos "ADEU" pero nuestro sentimiento, estara con

aquella "MONJA" buena, sencilla, obediente y sobre todo fiel a su congregación.

Hasta Siempre Sor Catalina.

T.B.

Deia, Noviembre de 1985.

LA NOVA TEMPORADA DE CACA

Ja és troba oberta la nova temporada de caça, i comptant que això repercuteix dins el nostre Poble, vos anirem oferint les notícies que surtin.

El cinquè diumenge de Setembre s'obrí el període legal de caça. Recordam emperò que només s'hi podrà anar els DI-MECRES, DISSAPTES i DIUMENGUES, així com també els dies de festa.

Queden prohibits els filats fitxos, (esmaís) els garballets, (molles)

i lloves. També està prohibit el reclam magnetofònic. Segueix privada la caça amb escopetes de balins i carabines.

Els filats, hauran d'esser retirats dels colls el mateix dia que se posarà veda, de lo contrari podran esser retirats per les autoritats. Igualment se mantenen les habituals prohibicions de caça: vora camins, vora carreteres, des de vehicles, aprop de vivendes.

Pareix que les autoritats s'han proposat de fer complir la Llei, Anau alerta amb un disgust.

Proper capítol: Les multes per infraccions.

LA REDACCIO.

PERIODOS HABLES

	MALLORCA (1)	MENORCA (3)	IBIZA Y FORMENTERA
Caza menor excepto Conejo	29 Sept- 26 Ene.	29 Sept- 26 Ene.	1 Sept- 5 Ene. (5).
Conejo	14 Jul- 14 Ago. (2). 15 Ago- 5 Ene.	14 Jul- 14 Ago. (4). 15 Ago- 15 Dic.	4 Ago- 31 Ago. (6). 1 Sep- 5 Ene.
Media veda (7)	15 Ago.	15 Ago.	

**está prohibido
cazar en:**

Dragonera, Conejera e
isletes próximos, Vedrà,
Tagomago.

Espalmador, Espadell e
isletes próximos.

Albufera
de
Es Grau

ULRICH LEMAN...

Extensos han sido los reportajes que nuestro amigo y patriarca ha recibido. Una revista de Danzing en 1933 ya pregonaba "Deia, paraíso de artistas sin lugar a dudas que Danzing, la ciudad que le vió nacer en 1885 y de la que guarda grandes recuerdos, no esperaba que uno de sus hijos alcanzase tan alta gloria.

Hoy, ULRICH LEMAN recibe en Deià el homenaje que le corresponde, los periódicos de Ciutat, el periódico ABC de Madrid y nuestra publicación S'Encruià participamos en tan entrañable acto.

De la mano de Josep Font de Vila, su inseparable y amigo personal, el artista llegó al Hotel La Residencia, recibiendo el saludo de la Banda de Música de Porreras y los aplausos de los Deianencs.

Leman conserva sin duda el espíritu joven. Mientras va saludando al Dr. W. Koenig director del Museo STADT de Düsseldorf, a Norbert PAHL viceconsul de la RFA en Mallorca, va meditando su próximo viaje a Alemania. En Düsseldorf se está preparando una Gran Exposición antológica de su obra.

Han pasado cien años, y los peores recuerdos para Lemán han sido las guerras. Su participación en las dos grandes confrontaciones le ocasionaron la pérdida de sus mejores amigos. En 1928 llegó a Mallorca y adquirió C'an Pelat al pintor argentino Montesinos. En C'an Pelat estableció su residencia, y desde entonces recibe compatriotas y periodistas.

La fiesta continua y los invitados, compatriotas, admiradores y amigos van llegando y ofreciendo al Gran artista su adhesión.

Por parte del Ayuntamiento recibe una placa conmemorativa. No falta a la cita el Govern Balear, de manos de su Presidente Gabriel Cañellas, Lemán recibe el afecto de todo el Pueblo de Mallorca. El Sr. Cañellas le entrega "un siurell de Plata". Sin lugar a dudas que los Siurells símbolos de nuestra cerámica típica, ocuparán hoy un lugar destacado en sus obras, a través de él reconocerá el afecto que sentimos los mallorquines hacia su obra.

- Fotografía Nesc Amengual.-

MOLT BREU :

Ulrich Leman, patriarca dels artistes de Deià, nascut el 15 d'octubre de 1885 a Düsseldorf rebé un homenatge. Al centenari hi prengué part el President de la C.A. Gabriel Canyelles, el Batle(?), Epifanio Apesteguia, un bon caramull de deianencs i una representació Alemanya. Quina llàstima que el Consell Insular s'ho perdés.

Molt bona. Ses nostres Rondalles estaràn a l'abast de qualsevol, dirigides per Joan Mas i amb la participació de la Companya Zanoguera-Alfaro, sortiran grabades en cassettes.

Les trobareu a totes les llibreries de Ciutat, pel preu de 395 pts.

La Premsa Forana de Mallorca, durà a terme el I Congrés. Els dies 29,30 de Novembre i 1er de Decembre.

Molt dolenta fou l'obra "Benet Steva" de Gabriel Sebrafín. Sembla que els mitjans de comunicació de Ciutat el posaren de volta i mitja.

En Gabriel, crític teatral de molts d'anys, ara se'n haurà donat compte de lo feixuga que pot resultar una crítica per un autor.

El President Canyelles visità la llar de "Robert Graves".

En motiu de la visita a Ulrich Leman, D. Gabriel reté una curta estada a Ca na Lluny.

La Cofradia de Pescadores "San Pedro" de Soller, hace un ruego a los recreistas para que se abstengan de pescar en la zona denominada "andenes", en donde los profesionales tienen colocadas las boyas, mediante sorteo para la captura de "llampugues". De no hacer caso a estas recomendaciones, esta Cofradia se vera en la necesidad de tomar otras medidas.

El Patrón Mayor.

Juan Galindo Acosta.

Nota recollida del "Soller".

Ha sortit al carrer "Escriptors de les Illes Balears", unes taules cronològiques que venen ésser unes eines pedagogiques de cara al coneixement dels nostres lletraferits. Aquesta primera sèrie inclou: Ramon Llull, Anselm Turmeda, Gabriel Maura i Muntaner, Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover, Gabriel Alomar, Salvador Galmes i Sanxo, Antoni Mª Alcover Sureda, Llorenç Ribera, Guillem Colom i Ferrà, Francesc de B. Moll i Llorenç Moyà. L'obra compta amb les ajudes de la Conselleria de Cultura del Govern Balear i el Departament de Llengua Catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres.

ESCOLA.-

Des de fa dos messos el nostre ajuntament aprovà la compra d'una estufa de llenya per l'escola. Lo cert és, que estufa i tubos son a l'escola pero sensa col.locar. Serà que la seva instal·lació també ha d'anar a Pleno?

Ben necessari era que arribasen mobles nous. Enguany el Ministeri envià taules i cadires. Pareix mentida, pero tot és nou de trinquí.

Tornat a l'estufa, encara no tenen llenya, ergo quant estiga col.locada no podran fer foc.

MATINES.-

Han tornat ha començar els assaigs. Els nostres rossinyols preparen unes matines com mai s'han vistes. Tots els de gargamella fina, els dilluns a les 7 al Puig.

AIGUA FRET I NEU.-

L'hivern ha arribat i fins i tot la neu, el Puig Major ja és tot blanc, notícies de darrera hora ens informen que el Teix també està cobert per una petita capa de neu. Ara ja és millor veure el mal temps vora un bon escalfapanxes i un troç de llongonissa.

ES CHARLIE.-

El nostre estimat "Jimmy" arribà a un acord i s'ha fet amb un nou local. A veure "Jimmy" si ens prepares unes bones festes de Nadal i Cap d'Any.

PIZZERIA.-

I mentres uns obren nous locals, d'altres en tanquen. La Pizzeria es despedí fins a l'Abril 86.

TEATRE.-

El nostre grup de teatre local, va a la reserca d'un director, ens diuen que els doblers i les ganes de fer feina hi son; tan sols les falta aixó, un director.

LOTO.-

En PACO de C'an quet, actualment al front del Restaurant i café Deià, esta tot content. Després de moltes corregudes i "Vuelva Ud. otro día" l'hi han concedit la llicència per "sellar quinielles". Ara podreu tirar les quinielles de futbol Loteria Primitiva a C'an Paco. A veure PACO si ens toca una carretada de millions a tots.

LA MISERIA DE L'ESCOLA PUBLICA

Ja fa anys que les escoles públiques estan afectades per un cuquet que ens roega, i que ara m'ha arribat al cor. Es el cuquet de la Misèria :

Hem d'oferir educació gratuïta (segons la Llei orgànica 8/1985, 3 juliol, LODE, els drets humans i la Constitució) i ens és impossible: No ho fan possible els nostres caps pares dels Misteris. Un exemple actual i ben clar vos explicaré:

Som una escola pública de poble, formada per una sola unitat, amb 20 alumnes . Tenc sort,perque si en venguessin 40 com és normal,la meua pell s'esqueixaria. Me mantén trimestralment el Ministeri d'Educació, al 100 %. Ara, per passar 6 mesos he rebut la fabulosa quantitat de 28.064 pts. Me resignaré i pensaré que aquesta xifra és per tres mesos,ja que he passat l'estiu sense menjar...

D'aquest cèntims, 22.613 pts són pel material didàctic que han de trobar els nins dins mi (folis,pintura,substàncies químiques...). I ,si no tenc despeses de secretaria (que sempre en tenc),cada nin disposa de 12'50 pts.diàries. Se d'alguna escola que no arriba a 2 pts per cap.- El mestre que és el que em serveix,quan va a comprar, pot triar: o privar als escolars de moltes coses, o demanar als pares que paguin (la qual cosa legal), o regatejar...

Ja no val allò de dir: " Passes més fam que un mestre d'escola". Ara qui passen fam som les escoles.

L'extreordinària quantitat de 5.541 pts és per "Gastos de revisión, conversación y entretenimiento de mobiliario y máquinas de oficina" i per "Gastos por obras de reparación inmediata de daños por causas extraordinarias e imprevisibles". Vaja per arreglar els quatre teixits que tenc per dins.

Posau per cas que s'ha romput la màquina d'escriure. El mestre, tot preocupat ,pensa que no serà greu. No pot comprar-ne una de nova, i la Delegació del Ministeri d'Educació no en té mai en existència. La du a arreglar. Val 2.352 pts. Demana la factura, pero sense I.T.E. Ho explica al dependent al comptable, però no s'entenen. Discuteixen,s'embullen i a la fi, paga. Amb no poques feines,factura en ma,fa l'operació matemàtica per descobrir l'I.T.E., i l'haurà d'abonar al Banc, amb una carta de pago. La "Carta de Pago" la va a comprar a Hisenda. Val 20 pts. Però resulta que només està obert el matí. Ja tornarà a Ciutat un altre dia.- Un mig dia tancar l'escola mitja hora abans de les 12hrs.per poder arribar a temps. Per ventura hi ha coes. No tindrà temps de dinar. No podrà cumplir l'horari d'exclusiva a l'escola. Aquest mateix problema també el té qualsevol dia que nece-

ssita visitar l'Inspector d'Ensenyança Bàsica o al Director Provincial, o aclarir qualsevol assumpte a la Delegació del Ministeri d'Educació. No pot emprar el transport públic perquè hauria de tancar l'escola tot el dematí. Sort té cotxe |.Ja té la "Carta de Pago". Son 4 fulles. L'umpli i va a pagar al banc 112 pts. que ha calculat que seria la retenció.Ah,bé! només se poden ingressar els doblers els deu primers dies del mes següent de la data de la factura. Serà el mes que ve.

El resultat és que la reparació d'aquesta màquina costarà 2.240pts.més 112pts ,més 20pts, cada quantitat pagada a un lloc diferent. I les hores de desplaçament i el preu de la bencina, estan sense comptar.

Es una vergonya que el mestre que me fa viure gastis tant de suc de cervell per aquesta burocràcia,i tant de temps. Són hores que emprarria pensant en mi i l'educació que és el meu motiu. Quants d'ordinadors i calculadores i funcionaris dedicats a la buricràcia pura deu tenir el M.E.C.? I encara han de cordar la meua pell.

Les escoles petites haurem de renunciar d'aquesta misèrrima quantitat. I és que d'aquesta almoïna no en volem. Volem morir en pau. Continuarà....

Que fa el Consell Insular en Cooperació i en Ordenació del Territori

La cooperació entre el Consell Insular de Mallorca i els ajuntaments és molt àmplia i es concreta a través del pla d'obres i serveis que proporciona a la població tota aquella infraestructura i tots aquells serveis que contribueixen al benestar social i que afecten primordialment el medi rural o el semi-urbà.

Els plans d'obres i serveis es classifiquen en:

- 1.—Obres d'infraestructura hidràulica (proveniment, distribució i sanejament).
- 2.—Obres d'accessibilitat (construcció i conservació de vies).
- 3.—Obres d'electrificació rural.
- 4.—Obres de servei telefònic al medi rural.
- 5.—Obres d'equipament de nuclis (pavimentacions, urbanitzacions, cementiris, enllumenat públic, centres socials, assistencials, etc).

També es redacten els projectes tècnics que sol·licitin els municipis.

El 39% de la xarxa viària de Mallorca és propietat del Consell Insular de Mallorca que s'encarrega de les obres de conservació, repintada i neteja de cunetes. També són en fase de projecte diverses obres d'ampliació de carreteres.

En relació a l'ordenació del territori, els ser-

veis tècnics emeten informes sobre els plans generals, parcials i altres instruments de planejament en relació amb el pla provincial vigent.

Ha creat i manté el Servei de Prevenció i d'Extinció d'incendis i Salvament, en règim de col·laboració amb els ajuntaments.

Aquest servei té quatre parcs principals amb infraestructura tècnica i humana àmplia i sis parcs auxiliars que complementen l'acció dels principals. És prevista la creació de parcs locals a la resta dels municipis. S'hi destina una inversió global de 735 milions de pessetes.

Consell Insular
de Mallorca
c/ Palau Reial, 1

SUMARI

Revista S'ENCRUIA

Deia - Nº 61

COL.LABORADORS:

Tomeu BAUZA

Tomàs GRAVES

Antònia OLIVER

G. ROSSELLO

Susie TOWNSEND

Talis WALDREN

Lluc OLIVER

FOTOGRAFIA:

Xesc AMENGUAL

PORTADA:

Xesc AMENGUAL

Imprimeix: Apostol i Civilizador
Petra.

EN AGRADECIMIENTO A LAS RELIGIOSAS FRANCISCANAS DE LA CRUZ ROJA PALMA:

Cruz Roja como la sangre
que derramó el Redentor
que os empuja en todo instante,
a trabajar con amor.

Angeles de la Caridad
Misioneras del dolor
siempre con gran humildad
os entregais al amor.

Dichoso quien feliz muere
en la Santa Mansión
aunque el dolor os conmueve
lo empujais hacia el Señor.

Verónicas compasivas
coro de blancas palomas,
que con sed de salvar almas
derramais de paz, aromas.

No hay Banqueros terrenales
que os pudieran pagar
lo que aliviando los males
vosotras sabeis ganar.

Pero el Banquero Divino
al final de vuestra historia
firmará un cheque muy alto
equivalente a la Gloria.

Con el cariño muy grande.

A.R.

DEFUNCIONS.-

Han deixat la nostra terra, Sor Maria Rotger religiosa Franciscana, el passat 13 d'octubre.

El 18 d'octubre Catalina Servera Martorell, natural de Pina i religiosa també Franciscana. Sor Catalina tenia 85 anys, en feia 37 que era a Deià.

El 24 d'octubre ens deixà Pere López Muñoz, mes conegut per "Pere Murciano", nat el mes de Maig de 1.922.

El dia 11 de Novembre ens deixà la padrina del nostre Poble, Margalida Visconti Coll, na Margalida "Pereta" nasqué el mes d'octubre de 1.892.

-Descansin en Pau els nostres amics i Pare Nostre per tots Ells.

A L'ESCOLA

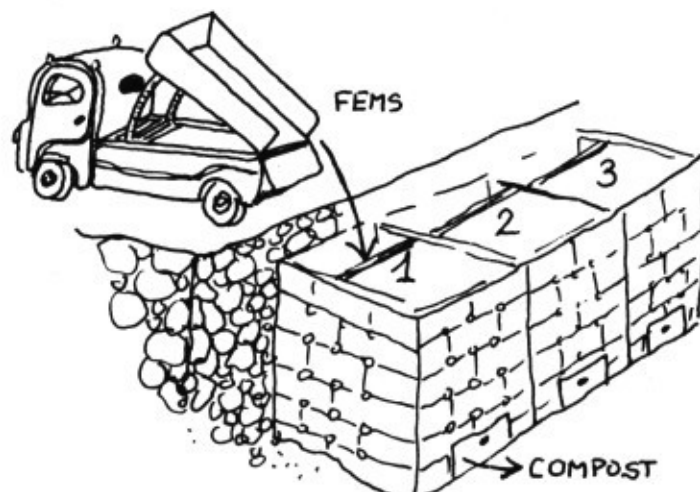
Cada dimars, a les 5'45 del capvespre, si no hi ha altra cosa armada en es poble, se projectaran pel·lícules de cinema (super 8). Hi podran venir tots es nins, nines, grans i petits de Deià.

Ses pel·lícules que passarem seràn de cine còmic ("es gras i es prim", "Jaimito"...) Dibuixos animats ("Tom i Jerry ", "Mortadelo i Filemón", "La pantera Rosa") documentals (El Jaguar, El cuerpo humano, las Aves...) i pel·lícules de llarga duració: fantàstiques, com (La Isla del Tesoro", "Viaje al centro de la Tierra", etc...)

ESCOLA.

S'ENCILLAMENTE...

Després d'un fort temporal, podem veure al llarg de la nostra costa, unes taques vermelles de terra que han anat al mar arrosegada per aigües d'escorrentia. Terra bona, que ha costat als nostres avantpassats segles d'esforç; fems i formigueres foren els principals medis per enriquir-la. Avui en dia aquest dos sistemes son impracticables i la poca terra que queda es va saturant de productes químics. La SOLUCIO consisteix en convertir les deixalles orgàniques del poble amb "compost", una terra rica, solta i fèrtil. A cada casa hi hauria d'haver dos perols de fems - un per els restes orgànics (menjar, cendres, fulles i herbes...) i a l'altre tots els altres productes. La recollida seria alterna(dia orgànic, dia no orgànic).

El material orgànic es duria a uns "arcons" de blocs (amb forats per l'aireació) i allà començaria la descomposició; després d'unes setmanes es treu el "compost" ja fet per abaix. I es pot utilitzar com a bono. Per a enriquir el "compost" s'afegeixen algues de Sa Cala i fems de coloms i gallines. S'omple l'arcó 1, el 2 i després el 3; es buida el 1er i així succesivament.

TOT VA COM UNA SEDA

Sí, "Tot va com una seda" és el títol de la nova obra d'en Joan Mas, l'estrena tindrà lloc al Teatre Principal de Ciutat del 10 al 30 de Novembre. El nostre Joan no té aturi.

- Estic un poc nervios, pensa que aquesta obra romp amb lo que fins ara feia. Els assaig van molt bé, la companya Zanoguera-Alfaro fa una feina maravillosa. L'obra, comptarà apart de la Cia Zanoguera-Alfaro amb en J.M.

Melis, en Manel Tubert de la (Artis) i Lina Gayà.

- Pareix que també es pensa en l'edició?

- Sí, crec que ens entendrem amb els que duen la Colecció "Tia de sa Real". Jo malgrat tenguí ofertes de Barcelona, sempre m'he estimat que s'editin a Mallorca.

Gracies Joan, i tal com diu D.J.Mª Llompart "Aquesta es sens dubte l'obra més arriscada d'en Mas". Noltros correrem aquest risc.

Ja ho sabeu, del 10 al 30 "TOT VA COM UNA SEDA" al Teatre Principal de Ciutat: Rialles, plors, indignació i mansballetes com poques vegades.

Redacció.

l·linatges de Deià

S A N S

Viene de "Sanctius", apellido derivado del latín "Sanctus" = "Santo". En Mallorca y Valencia, floreció, desde los tiempos de sus respectivas conquistas, una familia Sans de muy rancia nobleza.

Se menciona como su progenitor a Jacques Sans, descendiente de los condes de Ala en Sajonia, de quien se dice realizó en Mallorca hazañas famosas, siendo premiado largamente por el Rey, que además le autorizó para unir en su escudo las armas de Aragón. En el reparto de tierras, le correspondió: La alquería "Coluña" llamada más tarde "Colonia", y en varios documentos figura como "bayle" general del reino en 1.242.

Pedro Sans, juro obediencia y vasallaje a D. Alfonso III de Aragón en 1.285.

A la familia Sans mallorquina, perteneció Baltasar Sans, jurado de la ciudad y reino de Mallorca.

Los Sans mallorquines enlazarón en Cataluña y Valencia, con nobles familias y varios de sus miembros vistieron el hábito de la orden de San Juan de Jerusalén, en el gran Priato de Cataluña.

Armas: Escudo cortado: 1ª de Azul, con siete estrellas de plata puestas en forma de arco y en el centro de esté otra estrella grande de plata; 2ª de plata, con dos brazos vestidos de gules, uno moviente del flanco diestro y otro del flanco siniestro, y ambos empuñando un ramo de palma de sínople cruzados.

S E R R A

Antigua y noble familia, de la que hablan minuciosamente los cronistas catalanes.

Pedro Serra, natural de Montpellier vino a Mallorca en el año 1.240. Otro Serra, que puede que sea el mismo, pues en los documentos solo se cita su apellido, vino también a la conquista y en el reparto general de las tierras, le correspondió una propiedad en Solier llamada "Manso Nova" y una casa en dicha villa, todo dentro de la propiedad de Don Gastón vizconde de Bearne.

Fray Ramón Serra, caballero templario fué el primer comendador de su religión en Mallorca.

La casa de Serra de Alcudia, prestó grandes servicios a Carlos V, en el año 1.525. En la misma época Carlès V, nombró capellan de su palacio y sumiller de cortina, al reverendo Tomas Serra y Domenech rector de la Iglesia de Alcudia.

El Padre Junipero Serra, fundador de las misiones de California septentrional, era natural de Petra.

A la casa Serra de Marina, oriunda de Santa Margarita, le sucedió la de Vidal de Orient.

La casa Serra Parera, tiene su origen en Muro, del lugar llamado "la Serra". De una de sus ramas se formó la casa de Serra Cabrer. En Buñola existe una casa de Serra, conocida con el nombre "El garro veral". En la Puebla existían varias familias: Los Serra Barbará, los Serra Goyet.

Armas: Una sierra de carpintero, de su color natural en campo encarnado.

